

Anul VII. Nr.1 (59). Ianuarie 2004. Ediție lunară în 8 pagini
 Fondator: Universitatea Tehnică din Moldova
<http://www.utm.md/mesager/>

Redactor-șef: Leonid BUSUIOC

La mulți ani, UTM!

Plușorul UTM - 2004

...Iată anul se-nnoiește,
 Plușorul se pornește
 Și începe a brăzda
 UTM-ul a ura.
Asta-i universitate,
 Pe trece-i de ani – o carte,
 Cu de inginerie,
 Și o se-n peste... o mie.
 De exemplu, sa Va spun,
 UTM e fruntea-n BSUN,
 BSUN se zice englezește,
 O rețea, deci, românește,
 Rețea – universități,
 Unsprezece țări pe hărți,
 Toate-n jur de Marea Neagra
 Fac un spațiu, nu e șaga.
 Spațiu universitar
 Unic ca nivel și har:
 Albania, Grecia,
 România, Turcia,
 Moldova, Armenia,
 Azerul și Georgia,
 Rusia, Bulgaria,
 Ucraina e și ea.
 Și-acum să vezi noutate:
 Care universitate
 Fi-va în BSUN președinte
 Pentru doi ani înainte?
 UTM-ul, frați-surori,
 Va conduce cu onor,
 Președinte-n BSUN vom fi
 Doi ani, zău, din zi în zi!
 Pentru asta, frații mei,
 Sa uram cu toții:
 Ha-a-i! Ha-a-i!
 Iar in toamnă vom avea
 Congres BSUN la noi, da-da!
 Una sută cincisprezece
 Universități in lege
 Intra-n BSUN, deci, in rețea,
 Toate vor veni colea
 Și noi le vom întâlni,
 Prindeți a va pregăti,
 Doar avem cu ce-i primi...
 Toți lucrăm la calitate,
 Facultate-n facultate,
 Credite-aplicăm vărtos,
 Practica e-n serios,
 Masteratul e intrat,
 Sa-l marim doar... la patrat!
 Mai in scurt, aspecte-o mie,
 Va spunem: inginerie
 La noi va fi ca... la ei,
 Trei principii și-ncă trei,
 Șase s-au prezonizat
 La Bologna in Act
 Ce prevăd un spațiu mare:
 (Europa în hotare).
 Unic universitar,
 Ne oprim aice dar
 Ca să uram peste vai
 Cat putem cu pieptul:
 Ha-a-i! Ha-a-i!
 ...Vom ura la facultăți,
 Rand pe rand ca-n alte dați.

Energetica! Ani buni!
 Cum se spune din strabuni.
 Din mulțimea de succese
 Scoatem cele mai alese:
 "SIELMEN" – două mii trei
 A fost "extra", ce mai vrei.
 Conferința cu țări multe,
 Referate – două sute,
 Cuprinzând și-aspecte sute,
 Cine vrea, să le asculte!
 Ascultau tot până-n strop:
 Energetica-i in top!
 Nu degeaba și "Fenosa"
 Venise să-i dea prinosul.
 Și studenții venise roi,
 Mai in scurt, bravo de voi!
 Pentru energeticien, băieți,
 Trageți roata cât puteți:
 Ha-a-i! Ha-a-i!
IMM – mecanici deci,
 Înflorească azi și-n veci!
 Ei ridică-n sus copiii
 Ai Moldovei deștepți fii –
 Specialiști buni in transport
 Rutier, dar nu e tot,
 Mai este și feroviar,
 Aero și fluvial,
 Mai este și utilaj
 Care nu-ți cere vreun ... gaj,
 Trebuie doar sa muncești
 Ca s-ajungi unde dorești,
 Sa deschizi o firma mica,
 Zici "nu mica", ci voinica.
 Cum e "Automobilist",
 Un Centru ca-n carte scris,
 Facultatea ni-l va da:
 Mult noi nu vom aștepta.
 Pân-atunci să le uram
 Tot mai plini ani sa avem:
 Ha-a-i! Ha-a-i!
La "Construcții de mașini",
 Cum se știe din bătrâni,
 Tot ani buni să le dorim
 Și in suflet sa-i primim!
 Noutatea lor cea mare:
 Nou decan, deci iar urare
 Pentru dansul, pentru toți
 Sa meargă... pe patru roți,
 Cu viteza cautată,
 Intr-un ritm toți laolalta.
 Din succese-a lor pregnante
 Vom extrage "design", frate.
 Design la "Tracom", se știe,
 L-a câștigat studenția,
 La "Construcții de mașini" –
 Capi puternici. Dar ce mâini!
 Chiar Voronin le-a strâns brav:
 Cu premii de mii – grozav!
 Sa uram cu bunătațe
 Pentru-această facultate!
 Noi succese tot mai mari!
 Și sa le strigam:
 Ha-a-i! Ha-a-i!

(continuare in pag.1)

Cu minunata ocazie a sărbătorilor de Crăciun și de Anul Nou rectoratul UTM, comitetele sindicale colaboratori și studenți, colectivul redacțional „Mesager Universitar” urează tuturor studenților, masteranzilor, doctoranzilor, profesorilor, colaboratorilor Universității Tehnice a Moldovei multă sănătate și bucurie, împlinirea tuturor năzuințelor personale și profesionale în noul an – 2004.
La mulți ani!

Șeful statului a înmănat diplome învingătorilor concursului "Cel mai bun design al tractorului moldovenesc"

Președintele Voronin a înmănat diplome și premii bănești în valoare între 3000 și 5000 de lei învingătorilor concursului "Cel mai bun design al tractorului moldovenesc", desfășurat la inițiativa șefului statului și organizat de Ministerul Industriei cu suportul SA "Tracom".

Învingătorii ai concursului au fost desemnați Iulian Poia, Artemie Pălii, Ion Ormanji, Alexandru Alexandrov și Serghei Eftodiev, absolvenți ai Facultății de Inginerie și Management în Construcția de mașini a Universității Tehnice din Moldova.

Vladimir Voronin a felicitat învingătorii concursului pentru performanțele obținute în elaborarea unui concept inedit al tractorului moldovenesc. Șeful statului și-a exprimat speranța că acest concurs, desfășurat în premieră la noi în țară, va fi de bun augur. Evenimentul de astăzi confirmă faptul că în Republica Moldova sunt mulți tineri dotați, cu o înaltă calificare profesională, predispuși să contribuie la dezvoltarea economică și spirituală a țării noastre, a afirmat președintele.

Vladimir Voronin a remarcat faptul că învingătorii ai acestui concurs au devenit absolvenții primei promoții a specialității de design industrial din cadrul UTM și a declarat că specialiștii din domeniul dat sunt deosebit de necesari economiei naționale.

În vederea promovării tinerilor talentați, președintele Vladimir Voronin a lansat ideea constituirii unui centru de creație a tineretului studios, în cadrul căruia ar putea fi evaluate realizările studenților, stabilite relații dintre studenți și întreprinderi și examinate posibilitățile implementării proiectelor reușite.

Prezent la solemnitate, rectorul UTM Ion Bostan a mulțumit președintelui Voronin pentru ideea organizării unui concurs de design industrial, avansată după vizitarea de către șeful statului a expoziției naționale a invențiilor. Vladimir Voronin a fost plăcut surprins de succesul înregistrat de studenții UTM în cadrul unor concursuri internaționale de inventică și a insistat asupra desfășurării unui concurs național în domeniul dat.

(„Moldova Suverană” din 13 noiembrie 2003)

TEXTE CREȘTINE

Din secolul al II-lea apare literatura apologetică a creștinismului. Septimius Florens Tertullianus (155 – 220 d.Hr.), teolog și filozof creștin, este unul dintre cei mai vechi apărători literari ai creștinismului. Autor de scrieri apologetice (Apogeticus) și al celebrei afirmații "Cred tocmai pentru că e absurd" ("Credo quia absurdum").

Biblia – numele de "biblie" apare în perioada elenistică sub forma vocabulei **Ta biblia** ("cărți"). Este transcris în latină prin **Biblia**. Biblia este divizată în: Pentateuh (numele grecesc al primelor 5 cărți ale Vechiului Testament, atribuite de tradiție lui Moise: Facerea, Ieșirea, Leviticul, Numerii și Deuteronomul, numite de evrei Tora (Legea), Legile, Profeții, Scrierile sau Vechiul și Noul Testament. Este o "Carte vie", deoarece îl leagă pe cititor de cuvântul divin, de originea transcendentă.

În secolul al III-lea comunitatea evreiască din Alexandria traduce Biblia din ebraică în limba greacă. **Septuaginta** (Cei șaptezeci) – această traducere poartă numele de Septuaginta, potrivit unei legende acreditate de scrierile lui Aristens, potrivit căreia 72 de traducători au transcris în limba greacă primele 5 cărți ale Legii, Pentateuhul, Profețiile și Scrierile. Septuaginta are în plus "Întelepciunea" la cărțile canonice (Daniel, proverbe) și modifică termeni, ea, de exemplu, cel referitor la Maria: "tinăra femeie" devine "Fecioara" 8 Isaia, VII, 141).

Vulgata – numele traducerii latine a Bibliei, din ebraică (Vechiul testament) și din greacă (Noul Testament) realizată de Sfântul Ieronim între anii 390 și 405; recunoscută oficial de Biserica romano-catolică în 1546.

Începând cu secolul al VII-lea, versiunea se impune peste tot. **Vulgata** a fost tipărită pentru prima dată de Gutenberg în anul 1456.

Uni...versitas

DIN OCTOMBRIE 2004 REPUBLICA MOLDOVA, PRIN INTERMEDIUL UTM, REPREZENTATĂ DE ION BOSTAN, RECTOR, ACADEMICIAN, PREIA PREȘEDINȚIA BSUN PENTRU URMĂTORII 2 ANI

Congresul al III-lea al BSUN va avea loc în toamna lui 2004, la Chișinău, UTM

În cadrul sesiunii ordinare a Comitetului Executiv al Rețelei Universităților din Regiunea Mării Negre – BSUN (Black Sea Universities Network), care s-a desfășurat între 24 și 26 noiembrie la Universitatea Tehnică din Varna, Bulgaria, luând în considerare propunerea participanților la sesiune și acordul academicianului Ion Bostan, rector al UTM și membru al Comitetului Executiv al BSUN, s-a decis ca Congresul al III-lea al BSUN să fie convocat la Chișinău, la UTM, în toamna anului 2004.

Acesta este un act de mare prestigiu al Republicii Moldova, al învățământului universitar de la noi, al Universității Tehnice din Moldova.

La substanța acestui act de prestigiu se înscrie și faptul că la amintita sesiune a Comitetului Executiv al BSUN s-a decis unanim ca președinția în acest for să fie preluată pentru următorii doi ani, cu începere din octombrie 2004, de către Republica Moldova, prin intermediul Universității Tehnice, reprezentată de dl **Ion Bostan**, rector UTM, academician al AȘM.

Vom felicita deci rectorul nostru, universitatea noastră, ne vom felicita pe noi înșine pentru cinstea acordată, prin care evident este recunoscută calitatea universitară de care este capabilă astăzi UTM și învățământul superior din Republica Moldova în ansamblu. Sigur că aceste recunoașteri trebuie să ne mobilizeze în continuare la muncă mereu mai consistentă pentru a justifica meritele ce ni se atribuie și a cuceri noi trepte pe scara continuă a perfecțiunii didactice, apropiindu-ne de scopul formării Spațiului Universitar European unic.

La sesiunea Comitetului Executiv al BSUN din 24-26 noiembrie a.c. au participat reprezentanți ai universităților din țările Cooperării Economice la Marea Neagră (CEMN), președintele BSUN, dl **Abel Maharamov**, rectorul Universității din Baku, Azerbaidjan, președintele Comitetului Economic al CRMN, dl **Valery Cecașvili**.

S-au discutat mai multe chestiuni, printre care o atenție subliniată s-a acordat colaborării (parteneriatului) între BSUN și Centrul Internațional de Studii al Regiunii Mării Negre – ICBSS.

A fost temeinic discutată și problema afilierei BSUN la Asociația Universităților Europene (AUF). Această afiliere este, desigur, logică și firească,

deoarece toate cele 11 țări din raza BSUN – **Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bulgaria, Georgia, Grecia, Republica Moldova, România, Rusia, Turcia, Ucraina** – sunt țări europene și toate, în același timp, sunt semnatare ale Procesului de la Bologna privind edificarea Spațiului Educațional European unic pe baza celor 6 principii: **recunoașterea academică bazată pe un sistem de grade comparabile; structura învățământului universitar pe două cicluri; implementarea sistemului de învățământ bazat pe credite transferabile; promovarea mobilității studenților și profesorilor; asigurarea calității; stabilirea gradelor comune recunoscute.**

Deci toate activitățile BSUN se vor încadra în cele 6 principii ale procesului de la Bologna. La cel de-al III-lea Congres al Rețelei Universităților din Regiunea Mării Negre – BSUN, care se va desfășura la Chișinău, la UTM vor fi invitați și reprezentanți ai Asociației Universităților Europene (AUF), în felul acesta între BSUN și AUF făcându-se un pas de apropiere în conclucrarea educațională.

Pe ordinea de zi a fost și crearea unor Centre de Cercetare și Transfer Tehnologic în țările BSUN – CEMN. În context, a fost abordat și ansamblul de aspecte privind dezvoltarea Rețelelor Informaționale Naționale de Educație și Cercetare și conexiunea lor la Rețelele Informaționale Internaționale și, în special, la Rețeaua Transeuropeană GEANT. S-a decis S-a decis ca în primăvara anului 2004, la Chișinău, la UTM să se convoace o întrunire a specialiștilor, la care se va analiza complexul de probleme în dezvoltarea Rețelelor Informaționale Naționale de Educație și Cercetare și conexiunea lor la Rețelele Internaționale. S-a propus în acest sens de a elabora un proiect de grant pentru finanțarea de către structurile internaționale (Consiliul Științific NATO, structurile financiare ale Uniunii Europene etc.) a lucrărilor de interconexiune a Rețelelor Informaționale Naționale.

La aceeași sesiune a Comitetului Executiv al BSUN de la UT Varna, Bulgaria, au aderat încă 15 universități din cele 11 țări ale BSUN, astfel că acum numărul membrilor BSUN se ridică la 115 universități.

În continuare publicăm textul integral al Rezoluției Comitetului Executiv al BSUN, adoptată în sesiunea sa din 24 – 26 noiembrie 2003 la Varna, Bulgaria.

Și "Calculatoarele"

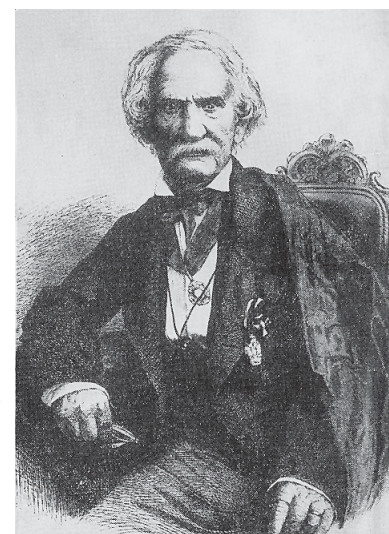
Au succese câte vrei,
Dar să spunem despre care
Se numește "Programare".
Ei au fost la București,
Trei studenți – cei mai onești,
Onești... la învățatura:
Olimpiada nu e-o gluma!
Un loc bun au cucerit:
Trei probleme au gândit,
Au gândit, le-au rezolvat,
În clasament au intrat,
Pe lângă cei de la Iași,
București și asta-i "ași".
Ei acum muncesc de zor,
Cum ai ara pe ogor,
Olimpiada la alt an
Să o ia și mai avan.
Deci pentru "Calculatoare",
S-arătam... coarde vocale:
Ha-a-i! Ha-a-i!
La "Telecomunicații",
Strânși într-un ideal ca frații,
Cuceresc noi piscuri, frate,
Aducând noi aparate,
Instruirea cizeland
Ca "Voxtel" să stea în rând
La ușa, la absolvire,
Șa ceară noi cadre, sire!
Însă marea noutate
Și la asta facultate
E-n decan. Un nou decan
(Noi știam asta din an)
Cu sau fără multa vorbă
Noul vine cu reforma
Din bine va fi mai bine,
Iau răspunderea pe mine!
Să le uram "La mulți ani!"
La cei vechi și noi decani
Și la toată facultatea –
Un An Nou – cu sănătate!
Dar s-o spunem cu suflare,
Să se audă-n țara mare:
Ha-a-i! Ha-a-i!
Plugul brazda-și duce-ara
La "Industria alimentară" –
Facultate cu victorii
În știința – glorii, glorii.
Chiar acum nu demult
Tezele și-au susținut
Cațiva tineri profesori,
Deci creăm un viitor.
Aici filiera este
Francofona, nu-i poveste,
Tineri absolvenți s-au dus
Mai ca toți înspere Apus,
Acolo-și fac masteratul,
Unii mai mult – doctoratul,
La această facultate
Fosta-n vară-o noutate:
Examen de la distanță –
Noi – aici, iar ei – în Franța,

Vasazica UTM
Are calitate, bre!
Ai noștri se duc la ei
Și-ai lor vin ba doi, ba trei,
Predau la module și
Noi le spunem: "Grande merci",
Dar să nu ne uităm vorba
(Glume nu se fac chiar hojma),
Să uram într-o pornire,
Facultății – tot iubire,
Iubire-ntre om și om
Ca iubirea pentru-n pom
Și la anul să-i gasim
Tot frumoși, cu zămbet plin,
Iar acum în voce tare
Urați să se audă-n zare:
Ha-a-i! Ha-a-i!
A venit fără obstrucții
Plugușorul la "Construcții",
Facultate serioasă
Da profesie și... casa
Din lemn și beton armat
Plus cunoaștere-standard,
Absolvenți sute și mii
Construiți-au minuni vii,
Marturie-i capițala,
Munca e, nu alandala.
Tot aici "Geodezia",
"Cadastru" și... România.
De extensiune-i vorba
De la Iași. Nu batem toba...
Dar s-o spunem cu-adevar,
E un mare ajutor
Și în carte, chiar și-n bani,
Burse – cincizeci de dolari,
Studenții zic "Mulțumesc!"
C-au găsit ce își doresc.
Pentru ei și profesori
Multe, multe flori,
Ba în plus și-o strigatură
Cu succese-n uratură:
Ha-a-i! Ha-a-i!
Plugul trage înspre seara
La "Industria Ușoară",
Facultate – gingașie,
Fete, fete... peste-o mie!
Frumoase și înțelepte,
Ale artei mari adepte.
La Mode, la festival
Vor veni cu-n mare dar,
Colecții originale
Ca picturi în bienale,
Acum uite chiar așa
Se duc în Italia,
Vor colabora acolo
Cu Silvio sau cu Nicolo,
Dar și cu românii-frații
Legături... cu multe ațe,
Teșături și pielarie
Și cu flori la palarie...
În An Nou – două mii patru
Vom avea, știți, un alt cadru:

Facultatea în noi blocuri,
Blocurile – în noi locuri,
Cadru pitoresc – pădure,
Poezie... hai la mure.
Le uram doar fericirea,
Arta și cu... nemurirea!
La anul și la mulți ani!
Munca aduce și... bani,
Nu jeliți coarde vocale,
Urați să se audă-n vale:
Ha-a-i! Ha-a-i!
"Urbanism-ArhitECTURA"
Rimează exact – "Cultura",
Facultate cu prestigii,
Doar avem mii de vestigii.
În Chișinău și la țara
Plugul UTM deci ara,
Ară-adânc și lasă urme
De ne pomenește-o lume,
Chiar acum la Florența
Primim "plus" far-indulgențe,
Colaborari la egal
Și cam așa valuri-val.
Sau, să zicem, Capriana
Cu computerul, cu pana...
O macheta-am pregătit
La concurs am reușit,
Cancelaria de Stat
Macheta a laudat,
Ea va fi la mănăstire
Pentru viitor... citire.
Mai în scurt, "Arhitectura"
Este ca o semnătură
Pentru UTM-ul tot
Mulțumim pentru aport!
Face dar să laudam,
Din bojoci să tot strigam:
Ha-a-i! Ha-a-i!
Urați noua facultate,
De-iei Domnul sănătate!
"Business și Economie"
Prevestește bucurie
UteMe se întărește,
Iar cu ea și noi vom crește.
Deci cu-a zecea facultate
Mergem înainte, frate,
Și-atunci... roata, domni mei,
Strigați tare, cu teme:
Ha-a-i! Ha-a-i!
Mai la urmă, frați-surori,
Fie bine-n sărbători
Și dorim ca-n Anul Nou
Tot omul fie erou
La munca, la omenie,
La iubire-o veșnicie...
UTM-ul să trăiască,
Pe toți să ne fericieasca!
Pași iuți ca pe-autoban
La anul și la mulți ani!

A urat "Mesager Universitar"

Învățământul ingineresc în limba română – 190 de ani

O delegație de profesori de la UTM, în frunte cu dl **Petru Todos**, prim-prorector, prof. univ. dr., s-a aflat la începutul lunii octombrie 2003 la Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi", Iași, unde a participat la solemnitățile dedicate aniversării a 190-a a învățământului tehnic în limba română. Momentul istoric avu loc în 1813. La propunerea unui tânăr entuziasmat de învățământul din Italia, unde-și făcuse studiile, la Iași (pe atunci – capitala Principatului Moldova), la Academia Domnească, începe predarea în limba română a unor cursuri în vederea pregătirii inginerilor hotarnici. Preda acele cursuri tânărul erudit **Gheorghe Asachi**.

Cu ocazia slăvitei aniversări la Iași au sosit reprezentanți ai tuturor universităților tehnice din România, au fost rostite valoroase discursuri ce au demonstrat ascensiunea uluitoare a învățământului ingineresc în limba română. Din partea UTM a vorbit Petru Todos, prim-prorector, subliniind și aniversarea a 40-a a Universității Tehnice din Chișinău, inclusiv și cea de-a 15-a de când învățământul ingineresc în Republica Moldova se produce în limba română. UTM mereu s-a bucurat de susținerea frățescă a UT "Gheorghe Asachi" din Iași, a multor altor universități și facultăți ingineresti din România. Este vorba de ajutorul serios care continuă și azi prin donare de manuale, dicționare, cărți artistice etc. Este vorba de delegarea din România a profesorilor pentru a preda la UTM cursuri pentru care la noi într-un moment sau altul lipseau asemenea cadre. Este vorba de practicile didactice pe care mulți studenți de la UTM le-au efectuat în România. Din partea sa și UTM a oferit și oferă locuri de studii tinerilor din România. Are loc o mobilitate tot mai intensă și implicit benefică a studenților, masteranzilor, doctoranzilor, profesorilor între UTM și diferitele universități tehnice din România.

Cele mai strânse legături UTM le întreține permanent cu UT "Gheorghe Asachi" din Iași. Dovada cea mai concludentă în acest sens este deschiderea la UTM a Facultății Transfrontaliere de Inginerie Economică și Cadastru – extensiune a UT "Gheorghe Asachi" din Iași. Această facultate este acea membrană magică, prin care se produce un transfer intens bilateral de calitate universitară și simțăminte frățești.

Valențele învățământului ingineresc în limba română devin tot mai pregnante, ele contribuind și la edificarea spațiului universitar european unic, precum se stipulează în principiile Procesului de la Bologna privind aspectul educațional pe continentul nostru.

Cor. "Mes. Univ."

Rezoluția

sesiunii a IX-a a Comitetului Executiv BSUN (Black Sea Universities Network) 24-25 noiembrie, Varna, Bulgaria

1. Sesiunea ordinară a Comitetului Executiv a fost organizată în condiții excelente, oferite de Universitatea Tehnică din Varna.

2. Dl dr. Valery Cecelașvili, Secretar General al Secretariatului Internațional Permanent al Cooperării Economice la Marea Neagră (BSEC PERMIS), a fost oaspetele invitat al acestei sesiuni.

Cu această ocazie, dl Cecelașvili a exprimat susținerea de către BSEC PERMIS a programelor și activităților BSUN. Dumnealui a subliniat importanța cooperării academice în regiunea Mării Negre și rolul BSUN în acest proces.

În continuare dl Cecelașvili a făcut o prezentare a priorităților Cooperării Economice la Marea Neagră pentru anii ce urmează, invitând BSUN să se implice mai insistent în activitățile CEMN.

Comitetul Executiv a aprobat:

3. Raportul de activitate prezentat de dl Profesor Abel Maharamov și planul de acțiuni pentru implementarea Programului Cadru BSUN „Excelența în educație”.

4. Inițierea procedurilor pentru o altă ediție BSUN „Raport general asupra stării curente a învățământului superior în regiunea Mării Negre”.

Conform acordului între BSUN și PABSEC (Adunarea Parlamentară CEMN) această ediție trebuie să fie pregătită concomitent în două limbi - engleză și rusă.

Coordonarea editării acestui Raport va fi efectuată de dl profesor Abel Maharamov, iar dl profesor Alexandru Karkîșcenko va direcționa editarea în calitate de redactor-sef.

Secretariatul Internațional Permanent BSUN va contacta imediat echipele naționale referitor la problema Rapoartelor țărilor lor și va programa o întrunire a Comitetului Executiv, dedicată acestei probleme.

5. Programele regionale BSUN încep din anul academic 2004-2005, după cum urmează:

5.1. Programul universitar în domeniul Ingineriei și Managementului Transporturilor, inițiat în comun de către Universitatea Tehnică din Varna, Universitatea din Istanbul, Universitatea din Tessaloniki, Universitatea POLITEHNICA București, Universitatea „Ovidius” din Constanța și Universitatea din Pitești

5.2. Programele de masterat în următoarele domenii: Asigurarea Calității (propus de Universitatea din Sakarya), Ingineria și Managementul Energeticii (propus de Universitatea Tehnică din Istanbul), și Sisteme de Susținere a Deciziilor (propus de Universitatea Tehnică a Moldovei).

5.3. Inițierea Premiului de Calitate al BSUN.

Profesorul Alexandru Karkîșcenko a acceptat elaborarea procedurilor de solicitare, evaluare și acordare a premiului, consultându-l pe dl profesor Ioan Mihailescu, rectorul Universității din București, profesorul Attila Askar, rectorul Universității Koc și profesorul Anatolie Pavlenko, coordonatorul consorțiului BSUN în domeniul Economiei.

6. Parteneriatul între BSUN și COSENT, cât și activitățile comune ce vor urma.

ALTE DECIZII:

7. Secretariatul Internațional Permanent va dedica ediția a doua a revistei internaționale BSUN aspectelor de asigurare a calității în învățământul superior.

8. La propunerea dlui dr. George Ivanov, reprezentantul firmei Advanced Technologies Ltd., Comitetul Executiv a aprobat inițiativa de a crea un parteneriat între BSUN și firma menționată, în scopul elaborării și producerii utilajului de cercetare în domeniul nanotehnologiilor.

Dl dr. Valery Cecelașvili a salutat această propunere, accentuând impactul posibil al acesteia asupra avantajului competitiv al regiunii Mării Negre, și a propus să fie elaborat un proiect în vederea unui studiu de fezabilitate, pentru a fi depus la Fondul de proiecte al CEMN.

9. La propunerea dlui profesor Alexandru Karkîșcenko Comitetul Executiv a aprobat adresarea către Consiliul Miniștrilor Afacerilor Externe al CEMN pentru a găsi o soluție sau pentru a simplifica procedurile de perfectare a vizelor pentru profesorii și studenții care călătoresc în scopuri academice în spațiul țărilor membre CEMN.

Dl dr. Valery Cecelașvili a salutat această propunere și a informat auditoriul despre proiecte similare ale altor grupuri profesionale. Domnul a rugat Secretariatul Internațional Permanent să trimită cât mai repede posibil documentele necesare la BSEC PERMIS.

10. Secretariatul Internațional Permanent va pregăti timp de două săptămâni un raport asupra situației privind colectarea taxelor de membru BSUN, cheltuielile și balanța curentă. Acest Raport va fi distribuit membrilor BSUN până la viitoarea întrunire a Comitetului Executiv.

Profesorul Alexandru Karkîșcenko împreună cu profesorul Hazret Aghabeyli și dl dr. Eden Mamut vor studia situația legală din țările membre BSUN și vor pregăti un proiect de propunere referitor la restructurarea colectării taxelor de membru, cât și a procedurilor de transfer financiar între Secretariatul Internațional Permanent și Secretariatele Naționale.

11. Ținând cont de contribuția Universității Tehnice a Moldovei la dezvoltarea Rețelei Universitare a Mării Negre, de opinia membrilor BSUN și de acordul dlui profesor Ion Bostan, s-a luat decizia de a organiza Congresul BSUN 2004 la sfârșitul lunii septembrie sau începutul lunii octombrie la Chișinău, Republica Moldova.

Dl profesor Abel Maharamov va contacta reprezentanții altor țări și, în termen de 10 zile, se va adresa cu o scrisoare oficială către Ministerul Educației al Republicii Moldova.

12. Dl profesor Ion Bostan a informat Comitetul Executiv despre desfășurarea Seminarului Internațional „Educația, știința și transferul tehnologic din regiunea Mării Negre în contextul globalizării: aspecte ale integrării” organizat la Chișinău în comun de Centrul Internațional de Studii al Mării Negre (ICBSS) și Rețeaua Universităților riverane Mării Negre (BSUN). Comitetul Executiv a aprobat mecanismul propus de colaborare între ICBSS și BSUN, care a fost inclus în Rezoluția Seminarului.

13. Ținând cont de decizia Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe al țărilor membre CEMN de a accepta aderarea Serbiei și Montenegruului, cât și a Macedoniei, Comitetul Executiv a decis să invite universitățile acestor țări să adere la BSUN.

14. Ținând cont de propunerea dlui profesor Ion Bostan privind necesitatea dezvoltării Rețelelor Naționale Informaționale (în domeniul educației și cercetărilor) conectate la rețele internaționale similare, cât și necesitatea accesului la bibliotecile virtuale și revistele electronice, s-a luat decizia să fie organizată la Chișinău o întrunire a experților în acest domeniu.

15. Comitetul Executiv a pus în discuție și a aprobat formularele de membru depuse la Secretariatul Internațional Permanent.

16. Comitetul Executiv a analizat propunerile privind consorțiile și centrele noi din cadrul BSUN și a decis următoarele:

16.1. Inițierea procedurii de înființare a Consorțiului BSUN „Ingineria și Managementul Petrolului și Gazului”

Universitatea Petrol și Gaze din Ploiești va iniția procedura, iar dl profesor Nicolae Antonescu va prezenta până la sesiunea viitoare Comitetului Executiv un raport.

16.2. Inițierea procedurii de înființare a Consorțiului BSUN „Ingineria Navală”

Acest proces va fi promovat de Universitatea Tehnică din Istanbul, Facultatea de Inginerie Navală și Studii ale Oceanului, iar dl profesor Ali Ihsan Aldogan va prezenta un raport Comitetului Executiv până la sesiunea viitoare.

16.3. Inițierea procedurii de înființare a Consorțiului BSUN „Tehnologii Informaționale și Comunicații”

Acest proces va fi promovat în comun de către Fundația Universitară a Mării Negre, Universitatea Tehnică a Moldovei și Universitatea din Sakarya, iar dl profesor Ion Bostan va prezenta un raport Comitetului Executiv până la sesiunea viitoare.

16.4. Comitetul Executiv a aprobat proiectele propuse privind Centrele BSUN cu următoarele recomandări:

a. Referitor la Centrul de Prevenire a Conflictelor s-a recomandat să se țină cont de problemele curente legate de terorism și stabilitate în regiunea Mării Negre și să se lărgască domeniile de cercetare, incluzând aceste priorități

b. Referitor la Centrul de Sisteme Energetice Alternative, propus de Universitatea din Jitomir și Centrul de Conservare a Energiei și Impactul asupra Mediului Ambiant, propus de Universitatea Tehnică a Moldovei împreună cu Academia de Științe din Moldova, Comitetul Executiv le-a recomandat acestor Centre o cooperare mai strânsă și să susțină centre similare în alte țări membre.

17. Următoarea sesiune a Comitetului Executiv a fost programată pentru sfârșitul lunii aprilie 2004, la Baku, Azerbaijan.

Cercetarea științifică: care sunt perspectivele?

Secolul al XXI-lea este numit pe bună dreptate „secolul aurului cenușiu”, al creierului, deci. Acest lucru este tot mai mult conștientizat de țările industrial dezvoltate, care alocă mijloace financiare importante pentru cercetările științifice. Spre exemplu, țările Uniunii Europene au rezervat în acest scop pentru următorii 5 ani în cadrul Programului de Cercetare-dezvoltare 17,5 mld euro. Cca 3% din produsul intern brut este alocat susținerii cercetărilor științifice în SUA și Japonia. În Republica Moldova alocările de la buget pentru dezvoltarea științei sunt sub orice nivel. Sumele alocate pentru proiectele finanțate de la buget ajung doar pentru salarizarea, și aceea extrem de mizeră, a cercetătorilor. Despre procurarea utilajului modern, strict necesar pentru efectuarea calitativă a cercetărilor experimentale, nici nu poate fi vorba.

Care ar fi ieșirea din situația creată? La moment, practic, unicele surse de finanțare a cercetărilor științifice pot fi **programele internaționale de cercetare**. În ultimul timp posibilități de participare cu proiecte în programe internaționale a crescut simțitor. Care ar fi cheile principale ale succesului în această competiție, deseori, foarte dură? În primul rând, este necesară asigurarea nivelului științific înalt al proiectelor și membrilor colectivelor științifice, **prezența tinerilor cercetători**. Pentru asigurarea succesului este, de asemenea, necesară perseverența și multă răbdare. Nu este de neglijat nici mărirea sa hazardul, în special, în cazul unei concurențe mari.

Care au fost succesele și insuccesele noastre în această direcție pe parcursul ultimilor 10 ani? Până în 1992 colectivul științific, condus de acad. **Ion Bostan**, a colaborat în cadrul diferitelor contracte doar cu parteneri din țările din spațiul fostei URSS (Rusia, Ucraina, Belarus). În 1993 a fost făcută prima breșă în zidul dinspre Apus: a fost încheiat primul contract de cercetare cu Institutul de Cercetări în Tehnologia Construcției de Mașini (ICTCM) din București. Printr-o fericită întâmplare, în 1994, fiind la București, la Ministerul Cercetării și Tehnologiei, am obținut un set de materiale informative, din care am aflat, pentru prima oară, despre existența unor programe internaționale de cercetare, cum ar fi NATO, EUREKA, COST ș. a. Au fost întreprinse primele încercări de participare în programele nominalizate

cu proiecte de cercetare. Acesta a fost începutul. De atunci și până în prezent au fost elaborate cca **30 de proiecte în diverse programe internaționale** cum ar fi: CRDF (Civilian Research Development Foundation) (6 proiecte); NATO (4); INTAS (6); SCOPES (2); BCST (Bilateral Cooperation in Science and Technology) susținută de RFG (1); The Telford Challenge (2); Ford Foundation (1); COPMOL – România (3); GIF (1) ș. a. După mai multe încercări și eșecuri în 2001 a fost câștigat primul grant de cercetare în Programul CGP (CRDF) (Cooperative Grant Program) într-un concurs al proiectelor din toate țările statelor independente. Suma grantului a fost de **35000\$**. În același an a mai fost câștigat un grant în cadrul Programului BGP1 (CRDF) (Bilateral Grant Program) cu suma de finanțare de **39000\$** (la concurs au participat proiecte doar din Republica Moldova). De asemenea, colectivul în componența: acad. **I. Bostan, I. Tighineanu, V. Dorogan** și subsemnatul a elaborat un proiect de creare a unui Centru Național de Studiu a Materialelor, care a fost înaintat spre finanțare în Programul RESC (CRDF). Într-o competiție dură (inițial pentru un singur grant), la care au participat 10 colective științifice din Republica Moldova, proiectul nominalizat a trecut spre finanțare cu suma de **312000\$**, destinată pentru procurarea, în exclusivitate, a echipamentului științific.

În 2002 în cadrul Programului BGP2 (CRDF) a fost câștigat un grant de cercetare (în competiție au participat 76 de proiecte de cercetare ale colectivelor științifice din Republica Moldova, dintre care spre finanțare au fost selectate doar 20) cu volumul de finanțare de **80000\$**, dintre care **43000\$** sunt rezervați pentru procurarea echipamentului științific. De

asemenea, au fost elaborate și înaintate spre concurs două proiecte în cadrul programului CRDF-CGP: “Echipament precesional modern pentru extracția petrolului de la adâncimi mari (finanțare 80 000 \$ pentru 24 luni) și al doilea proiect “Mecanisme precesionale de acționare pentru armătura gazoductelor (finanțare 79 000 \$ pentru 24 luni).

Aprobarea la finele anului 2002 a **Programului Cadru-6 de Cercetare-dezvoltare a Uniunii Europene** pe viitorii 5 ani deschide perspective largi și pentru colectivele științifice din Republica Moldova. În cadrul acestui program a fost aprobată suma de 70 mln euro pentru 5 ani pentru programul INTAS, fondat pentru finanțarea cercetătorilor din noile state independente. O cale reală de participare directă a cercetătorilor din Republica Moldova, inclusiv de la UTM, în programele Cadru-6 este participarea ca subcontractant în cadrul proiectelor colectivelor științifice din țările Uniunii Europene. Rămâne să găsim acele colective științifice și să le convingem (prin calitatea lucrărilor noastre științifice) să ne accepte.

Valeriu Dulgheru,
prof. univ. dr. hab., UTM

Noul decan al FIMCM – Alexei Toca

În ședința din 2 decembrie 2003 Senatul UTM l-a ales, prin vot secret, în funcția de decan al Facultății de Inginerie și Management în Construcția de Mașini pe dl Alexei Toca, conf. dr.

Născut la 24 ianuarie 1951 în s. Tărăsăuți, plasa Noua-Sulița, jud. Hotin. Casătorit, un copil.

Studii:
1967 - școala medie nr. 2 din Noua-Sulița
1972 - Institutul Politehnic din Chișinău, Facultatea de Mecanică, specialitate Tehnologia Construcțiilor de Mașini, Mașini-Unelte și Scule

1981 - Doctor în științe tehnice (Institutul Politehnic Leningrad)

Activitatea de muncă la UTM:
1972 - lector-asistent, Catedra “Rezistența Materialelor”

1978 - doctorand la Catedra “Tehnologia Construcțiilor de Mașini”

1981 lector-asistent la Catedra “Tehnologia Construcțiilor de Mașini”

1983 - lector superior la Catedra “Tehnologia Construcțiilor de Mașini”

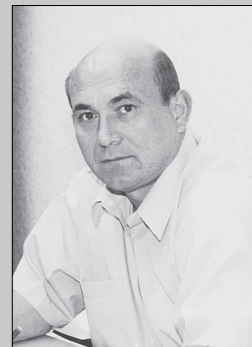
1985 - prodecan al Facultății de Mecanică
1987 - conferențiar la Catedra “Tehnologia Construcțiilor de Mașini”

1994 - șef Catedră “Tehnologia Construcțiilor de Mașini”

În perioada 1999 - 2003 Catedra TCM a organizat 3 ediții ale Conferinței Internaționale “TEHNOLOGII MODERNE, CALITATE, RESTRUCTURARE - TMCR” (1999, 2001, 2003)

Autor al 127 de lucrări științifice, didactice și metodice, între care 1 monografie, 3 manuale, 2 cicluri de prelegeri.

În ultimii 5 ani - 48 de titluri, în ultimul an - 14 titluri
Laureat al Premiului “B. Glavan” în domeniul științei și tehnicii pentru anul 1982.

ASPECTE STUDENȚEȘTI * ASPECTE STUDENȚEȘTI * ASPECTE STUDENȚEȘTI * ASPECTE STUDENȚEȘTI * ASPECTE STUDENȚEȘTI

Alina Ojog și colegii ei

Domnișoara studentă **Alina Ojog** este monitorul grupei "Inginerie și Management în Telecomunicații", anul IV, Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații (FRT). Un monitor acceptat sufletește de către colegi, fapt pe care imediat îl surprinzi, căci fiecare spune cu mândrie că Alina e în "fruntea coloanei", dar și Alina spune, tot cu mândrie, că fiecare dintre colegii săi poate fi "fruntea coloanei". Am simțit o tovarășie foarte strânsă în această grupă care, să vedeți, nu suferă sub nici un motiv apariția a niscaiva note slabe. Învățătura este

piatra de temelie a atmosferei în grupă și nu orice "învățătura", ci numai una bună, căci, pe drept cuvânt, este diferență între noțiunile "specialist" și "specialist bun", după cum tot "diploma" se numește și cu note de "6", și cu note de "9", dar cât de mult diferă.

Monitorul Alina Ojog subliniază faptul economiei de piață exprimat chiar în grupă prin plata pentru... marfa universitară – cunoștințele. Da, spune Alina, "marfa" e bună. Profesorii expun materia cu foarte mult interes: interesul ca fiecare student să

acumuleze tot ce-i va trebui ulterior în rol de specialist, numai-decât cu determinativele "bun, calificat". Și dacă e să ne referim la exemple, Alina numește "Electronica digitală", predată de tânărul profesor dl **Anatol Alexei**. Un alt obiect de studiu, pentru care studenții exprimă mulțumiri, este "Sisteme de comutație digitale și optoelectronice", predat de dl **Octavian Bârzoil**. Disciplina "Sisteme de transmisiune multiplex", predată de dl **Pavel Nistriuc**, la fel aduce multe satisfacții studenților în formarea lor profesională. Studenții muncesc serios și cu mult folos la lecțiile trei Lilia Sava, care predă "Managementul" și "Contabilitatea" etc.

Studenta **Veronica Pleșca** începe cu laude pentru monitorul grupei Alina Ojog. Datorită ei, grupa a devenit solidară în voința sa de a atinge performanțe la studii. Când colegul expune deschis, într-un cadru oficial, asemenea cuvinte de laudă, te gândești că, într-adevăr, calitățile enunțate sunt sesizate de către toți, că unii dintre noi au, de bună seamă, trăsături de lider. Or, **liderii sunt un fel de teaur social**, ei trebuie să fie crescuți de noi în mod intenționat, prin diverse ONG-uri. Iar dacă o domnișoară, precum Alina Ojog, ne vine, cum se spune, pe de-a gata lider, probabil fiind educată încă din familie, e cu atât mai bine.

Veronica Pleșca mai adaugă și atmosfera propice pentru o bună muncă la carte, pe care o creează decanatul în relațiile sale educative cu studenții, precum și condițiile satisfăcătoare pentru traiul în cămine.

Studentul **Alexandru Cușnir** se referă la pregătirea profesională, pe

care puțin câte puțin o clădește facultatea și o clădește bine. Alexandru își dă seama pe cât posibil mai exact, care din obiecte intră mai "adânc" în profesia de inginer-manager în telecomunicații și deci într-acolo își concentrează mai tare eu-l său. Adică, vrea să spună Alexandru, toate obiectele trebuie învățate bine, dar unele totuși cu "foarte" – foarte bine.

- Dar Filozofia "intră" în specialitate? – am întrebat eu provocator.

- E clar că direct nu intră, dar în afară de calificarea de inginer noi o mai avem și pe cea de om de cultură și pentru dezvoltarea generală, desigur, nouă ne trebuie, - zice cu destulă încredere studentul. Și mai adaugă: - Sigur că efortul pentru învățarea diferitelor obiecte e diferit la fiecare student depinde de interesul, de personalitatea acestuia...

În discuții s-au mai angajat **Tatiana Andreiciuc, Anatol Zuza, Anatol Cheptene** și alți studenți. Între altele, ei au avut întâlniri cu studenți de la alte universități și toți recunosc că la UTM se muncеște serios, se face carte, chiar și practica are un volum mai mare la UTM. Și aceste aspecte fundamentale se relevă permanent, în fiecare zi.

Cu alte cuvinte, Alina Ojog, monitorul grupei, și colegii s-au arătat a fi maturizați în judecățile lor, iar mulțumirea launtrică pentru profunzimea calității pe care o prestează facultatea și universitatea în ansamblu ne îndreaptă spre gândul că suntem pe calea cea bună: creștem cadre pentru popor, pentru țara.

Cor. "Mes. Univ."

Două ore cu Caragiale

O foarte bună inițiativă a demonstrat rectoratul UTM cumpărând pentru studenți și profesori spectacolul "Mofturi parfumate", jucat cu mult talent de tinerii actori de la Centrul de Cultură și Artă "Ginta Latină".

Era o seară de vineri (28 noiembrie), moment potrivit, căci studenții, neavând pentru a doua zi lecții, s-au debarasat completamente de cunoscuta încordare didactică, redându-se tot completamente atmosferei șagălnice-grotesci a scenelor caragialești care au foarte multe tangențe cu viața de azi. Nu degeaba studenții reacționau la cele petrecute pe scenă uneori destul de exaltant.

Bani nu ajung, se știe. Dar rectoratul a făcut tot posibilul și efectul educativ-umanist, fără îndoială, va fi puternic.

La acest efect educativ-umanist a adăugat și gestul frumos al prorectorului UTM, dl **Valerian Dorogan**, înmânând garoafe fiecărei actrițe, spunând și câteva cuvinte calde pentru jocul teatral, pentru Caragiale și toți clasicii literaturii neamului românesc, care încălzesc inimile noastre azi și întotdeauna.

Cor. "Mes. Univ."

Credite, credite...

Credite academice transferabile este o noțiune nouă, ce intră tot mai adânc în limbajul universitar, având menirea de a-i mobiliza atât pe studenți, cât și pe profesori.

Cum s-ar descifra această noțiune? Cităm din "Ghidul studentului" la FTMIA, anul II de studii: "Creditele este o valoare numerică, ce se alocă fiecărei discipline de studiu din planul de învățământ." De exemplu, disciplina "matematica superioară I" în semestrul III la FTMIA – specialități tehnologice (96 de ore în total pe tot semestrul) este valorată numeric cu 6 puncte de credit. Înseamnă că studentul va obține aceste 6 puncte de credit doar în cazul în care va studia cu succes (note bune) matematica (volumul cuprins în 96 de ore) pe tot parcursul semestrului III, susținând și examenul respectiv.

La "fizica I" el va obține 5 puncte-credit, la "informatică" III – 4, la "chimia anorganică" – 8 etc. Astfel și la celelalte discipline incluse în planul de învățământ. Cu diferite numere de puncte-credit studentul va obține pe semestru o sumă stabilă – 30 de puncte-credit. Pe parcursul unui an de studii – 60 de puncte-credit, iar pe întreaga perioadă de studii la

facultate (4 ani) – 240 de puncte-credit.

În universitățile din Europa studiile universitare ingineresti durează 5 ani, deci pentru a obține diploma se cere a acumula o sumă de 300 de puncte-credit. La UTM anul V de studii este masteratul.

Din punct de vedere numeric este clar: pentru ca să meriți diploma de inginer, trebuie să acumulezi pe parcursul anilor de studii la universitate 300 de puncte-credit, așa cum se procedează în oricare altă universitate (facultate) inginerască (tehnică) din Europa.

Din Europa?! Adică, numărul de puncte-credit e la fel în orice țară din Europa, deci din punctul de vedere al valorii numerice diplomele sunt egale.

Egale, desigur, căci tocmai de aceea s-a și trecut la sistemul de instruire în baza creditelor transferabile, ca să se poată compara ușor nivelul de studii în toată Europa, care acum, se știe, tinde spre "Uniune", spre apropiere, spre globalizare, iar oricare student să poată învăța un an-doi și în altă universitate înrudită din țara lui sau din altă țară, astfel ca să se intensifice ceea ce se numește

mobilitatea studenților. Mai pe urmă tinerii absolvenți-specialiști să-și poată găsi un loc de muncă fie în țara sa, fie în altă țară.

Din punct de vedere numeric totul este clar. Dar calitativ? Un student care a acumulat 60 de puncte-credit, dar care la matematică, fizică etc. are, să zicem, doar note de "6", nu se poate egala, desigur, la indicele "calitatea punctelor-credit" cu un alt student, care obține aceste 60 de puncte-credit, învățând pe note "9" și "10".

Nu degeaba agenții, când angajează tineri specialiști, le cer să prezinte nu numai diploma (valoarea ei numerică de 240 sau 300 de puncte-credit), dar și lista de note, să vadă ce calitate au aceste puncte-credit. Iar în unele țări se va cere și culegerea de programe didactice, în baza cărora au fost făcute studiile, ca să se poată face o concluzie cu referire la conținutul acestor puncte de credite academice transferabile.

La UTM acum toate facultățile au trecut la instruirea în baza sistemului de credite transferabile. Dar oare toți studenții știu ce nouitate este aceasta și cum își pot direcționa ei efortul de studii?

Există "contractul de studii" pe care trebuie să-l semneze decanul și studentul, dar pe parcurs apar desigur și o multime de probleme. În acest sens la UTM a fost instituit un post nou – de coordonator al sistemului de credite transferabile, în care a fost numit **Andrei Chiciuc**, conf. dr. ing., cu sediul în corpul nr.1 UTM, bir. 114.

Dar și la facultăți sunt numiți coordonatori ai sistemului de credite transferabile. Conform ordinului emis de rectorul UTM, și la facultăți au fost desemnați coordonatori ai sistemului de credite transferabile: **Stela Balan** – FIU, **Valeriu Lungu** – FUA, **Iurie Ciofu** – FIMCM, **Gherasim Taran** – FCGC, **Mircea Bernic** – FIMM, **Andrei Chiciuc** – FE, **Gheorghe Ceban** – FCIM, **Iurie Subotin** – FTMIA, **Sergiu Andronic** – FRT. Astfel, oricine poate apela la coordonatorii nominalizați pentru a obține consultații în problema creditelor transferabile de studii, astfel ca sistemul dat, care ne apropie tot mai mult de idealul formării unui spațiu universitar european unic, să fie implementat veridic și solid în viața studentescă la UTM.

Cor. "Mes. Univ."

Au învins "Amicii" (FCGC)

Pe 27 noiembrie 2003 în sala "BIAX", sectorul Rășcani s-a produs primul joc tineresc-studențesc "TVC". S-au înfruntat echipele "Amicii" de la FCGC și "ProCim" de la FCIM. Au învins "Amicii". Felicitări pentru "Amicii" și **Eugen Bucun**, șeful echipei.

Pe lângă felicitări – premiul rectoratului – 1000 de lei și cel al Preturii sectorului Rășcani – 300 de lei.

Felicitări și pentru "ProCim" și **Iulian Crețu** – șeful echipei. La felicitări se adaugă: 1000 de lei – premiul rectoratului și 200 de lei – premiul Preturii.

Mulțumiri dlui rector UTM **Ion Bostan**, academician, pentru susținere materială a activităților "TVC", foarte iubite de către studenți. Mulțumiri și Preturii sectorului Rășcani – la fel pentru susținere.

Cor. "Mes. Univ."

Sărbătoarea studenților și a întregii societăți

În seara de 17 noiembrie – Ziua Internațională a Studenților – la Palatul Național din Chișinău a avut loc o frumoasă manifestație concertistică. Partea principală a revenit colectivelor artistice de la UTM: fanfara, condusă de dl Anastas Boldescu, echipa de dans și muzică populară „Tineretea”, sub conducerea dlor Vasile Cireș (dans) și Tudor Pascaru (taraf), ansamblul de estradă.

Manifestația a fost susținută de Consiliul Rectorilor din RM și Sindicatul Educației și Științei din RM.

Cuvinte de felicitare au rostit dnii Gheorghe Cimpoies, rectorul Universității Agricole de Stat (din partea Consiliului Rectorilor din RM), Vladimir Dragomir, președintele Comisiei parlamentare pentru cultură, știință, învățământ, tineret și sport și mijloace de informare în masă, Dumitru Ivanov (din partea Sindicatului Educației și Științei).

Cor. „Mes. Univ.”

Întâlnirea cu studenții de la transfrontalieră

Pe 20 noiembrie 2003 în incinta Facultății de Energetică a avut loc o întâlnire a profesorilor ieșeni și

chișinăuieni cu studenții Facultății Transfrontaliere a Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași,

România. La cele două specialități „Ingenieria economică” și „Cadastru” ale acestei facultăți situată la UTM la ora actuală își fac studiile 84 de studenți din Republica Moldova.

Întâlnirea cu studenții a urmărit scopul impulsivării muncii de studiu, deoarece situația școlară nu este tocmai bună, restanțele fiind cam multe la număr.

- Se constată o oarecare delăsare la unii studenți, - a spus decanul Facultății Transfrontaliere, dl Gheorghe Nistor, prof., dr. ing. - Bursa de studii egală cu 50 de dolari SUA, plătită de statul român nu este o sinecură, ci un stimulent material mai consistent pentru a crea condiții optime de studii, astfel ca fiecare tânăr să devină specialist la parametri moderni.

Îndemnuri spre studii mereu mai performante au pronunțat și dnii Mihai Crețu, rectorul Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași, Ion Ciupac, prodecanul Facultății Transfrontaliere, UTM, Gabriel Luca, prof. dr. ing., UT Iași, Mircea Gușă, prof. dr. ing., UT Iași.

Tudor Stanciu, conf. dr. ing., UTM, Vasile Grama, conf. dr. ing., UTM, Tudor Ambros, conf. dr. ing., UTM.

Studenții au mulțumit pentru întâlnirea organizată și au subliniat că pe viitor vor intensifica eforturile de studiu, răspunzând cu demnitate la îndemnul profesorilor lor respectați de la Iași și Chișinău.

Cor. „Mes. Univ.”

ÎNMÂNAREA DIPLOMELOR PENTRU MASTERANZI

Pe 16 noiembrie 2003, într-o atmosferă solemnă, au fost înmânate diplomele celor 137 de absolvenți ai masteratului UTM.

În deschiderea solemnității acad. Ion Bostan, rectorul UTM, a felicitat călduros tinerii masteranzi, subliniind noua vigoare didactică pe care o implică astăzi masteratul universității noastre. Acum masteratul a devenit o componentă indispensabilă în pregătirea specialiștilor de calificare înaltă. Prin

introducerea masteratului ca formă de instruire postuniversitară noi ne apropiem tot mai mult de exigențele de la Bologna cu cele 6 obiective pentru edificarea unui spațiu educațional european unic, și anume:

- recunoașterea academică bazată pe un sistem de grade comparabile;
- structura învățământului universitar bazat pe două cicluri;
- implementarea sistemului de învățământ bazat pe credite academice transferabile;
- promovarea mobilității studenților și profesorilor;
- asigurarea calității;
- promovarea dimensiunii europene și stabilirea gradelor comune recunoscute.

Astăzi tot mai imperios se subliniază necesitatea globalizării vieții economice și, implicit, a internaționalizării pieței muncii. Specialiștii pregătiți prin sistemul de masterat vor putea mai liber să se înscrie în atare procese. Masteratul la noi încă nu a atins numeric plafonul de cca 30 la sută din numărul licențiatilor universitari, plafon general european. Numărul burselor acordate de bugetul

Ministerului Educației acoperă doar 10 la sută de solicitări. Deci avem de lucrat serios în direcția dată. Este îmbucurător faptul că autoritățile manifestă o voință concentrată pe această direcție și în perioada următoare vom accelera pasul masteratului în Republica Moldova. De altfel, mulți agenți economici din țara noastră deja le cer la angajare tinerilor specialiști diploma de magistru (master) - titlu de garanție în calitatea profesională revendicată de exigențele contemporane pe piața muncii calificate.

O notă semnificativă a masteratului de la UTM ar fi și faptul că acesta devine un mijloc eficient de completare a cadrelor didactice pentru toate facultățile universității. Astfel, din promoția actuală de 137 de masteranzi (magiștri) 52 deja își desfășoară activitatea de cadru didactic la diferite catedre universitare, UTM. E un proces benefic de întinerire a colectivului profesoral-didactic, deoarece trebuie să avem în vedere situația actuală oarecum nefavorabilă la indicele censului de vârstă.

La ceremonie au asistat decanii facultăților UTM, mai mulți profesori, rude și prieteni ai proaspeților absolvenți ai masteratului UTM. Dl Valentin Amariei, prorector UTM, conf. dr., având în cercul responsabilităților sale și masteratul, a dat asigurări că la UTM se depun mari eforturi pentru ca această formă de studii postuniversitare, precedentă doctoratului, să capete noi virtuți întru consolidarea și dezvoltarea sa calitativă și cantitativă.

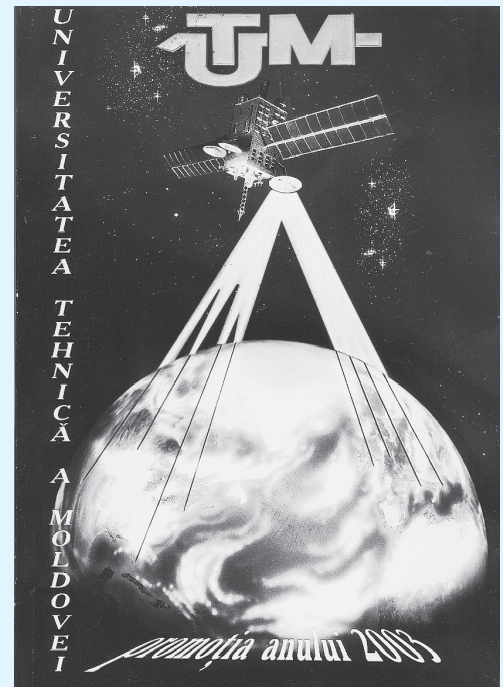
Cor. „Mes. Univ.”

E al doilea „Album - promoție” în istoria universității. O carte monumentală, s-ar putea spune, pentru că e vorba de o ediție sărbătorească, pe hârtie velină, ce va sta în casă „la oglindă” spre amintire ani și ani. O carte monumentală, pentru că e paginată în fotografii color - 1576 la număr, pentru absolvenții celor nouă facultăți ale UTM și alte sute de fotografii ale unor personalități marcante - foști absolvenți ai UTM - rectorului și ale prorectorilor UTM, ale președinților comisiilor de licență, decanilor, prodecanilor, profesorilor, inginerilor UTM.

Albumul „Universitatea Tehnică a Moldovei - promoția anului 2003”

124 de pagini, format „A-4” - toate pline cu fotografii tip vignetă, pe un fundal decorativ specific facultății și specialității. S-a depus o muncă enormă, organizatorică și tehnică, s-a fotografiat cu aparate digitale și s-a lucrat numai în forme electronice. Dar... *finis coronat opus* - sfârșitul încununază opera. S-a reușit, într-adevăr o operă.

Putem aplauda deci frumoasa inițiativă a rectoratului de a făuri asemenea impresionante plăsmuri fotografice, care înveșnesc

amintirea despre universitate, despre noi toți cei de azi.

Dacă avem „Album - 2002”, „Album - 2003”, înseamnă că începe o tradiție? Tradiție se va numi la al 10-lea, 20-lea, al 50-lea... „Album”!

Să fim sănătoși, vom ajunge, căci primii doi pași sunt făcuți cu toată încrederea.

Cor. „Mes. Univ.”

Modul francofon: principii generale de marketing

Titlul acestei informații dezvăluie o temă stringentă în instruirea multor agenți economici de la noi, în care muncă s-a angajat Centrul de perfecționare și Recalificare a Cadrelor, structură din cadrul UTM.

Agenții economici însă sunt mii și mii pe întinsul republicii, de aceea Centrul de perfecționare nominalizat nu ar putea să cuprindă de unul singur întreaga acțiune de instruire. Centrul de Perfecționare poate

însă pregăti, forma cadre de instructori-formatori, care, la rândul lor, vor putea instrui cadrele, agenții economici în diferite puncte ale republicii. În felul acesta centrul de perfecționare se ocupă acum de formarea formatorilor. Cu ajutorul acestor formatori se va constitui o rețea de puncte pentru instruirea continuă a miilor de agenți economici.

În octombrie 2003 "Mesager Universitar" informa cititorii prin articolul "Formarea continuă la distanță – veritabilă oportunitate", semnat de **Valentin Amariei**, prorector UTM, și **Veronica Levenco**, redactor programe francofone, despre un stagiul pedagogic a 24 de formatori din Moldova, desfășurat în Franța, în iulie 2003. Stagiul s-a înscris în cadrul unui proiect TEM-PUS pe un termen de doi ani denumit "Crearea rețelei naționale de formare

continuă multidisciplinară în Republica Moldova".

Iată că în continuare, în cadrul aceluiași proiect, deja la Chișinău, sub conducerea Centrului de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor, urmează un șir de module-cursuri francofone, predate de profesori din Franța.

Primul modul s-a desfășurat în septembrie 2003 cu tema "Principii generale de marketing", Modulul a fost prezentat de către **Jean-Pierre Debuissier**, profesor C.E.S. MECA (centre d'Etudes Supérieures sur l'Enseignement de la Mécanique), Franța.

Multe lucruri, fațete, momente trebuie să cunoști pentru a realiza un marketing util. Cum să studiezi piața? Ce înseamnă noțiunea "piață"? De exemplu, dorești să deschizi un restaurant. Trebuie să studiezi eventualele grupe de consumatori, care ar apela la servicii anume aici. Ce necesități au ei? Ce dorințe, cerințe? O știință subtilă e identificarea și atitudinea consumatorului. Totul e necesar pentru ca întreprinzătorul să se reconformeze la momentul potrivit, să poată anticipa evoluția eventualei clientele – meandrele acestei evoluții etc., etc.

Toate acestea în cadrul cursurilor se demonstrează cu materiale didactice expresive: la ecran, cu scheme și texte sau cu imagini de film luate la întreprinderi concrete din Franța sau alte țări dezvoltate.

Cu alte cuvinte, modulul a fost încărcat de materie utilă pentru viitorii formatori.

Trebuie să adăugăm că în cadrul acestor module francofone audienții înțeleg deja bine limba franceză, deci asimilează cu succes materia. În plus, formele de activitate nu se reduc numai la prelegeri. Sunt aplicate pe larg și discuțiile, în care este atras fiecare audient. Întrucât audienții, în mare parte, sunt ei înșiși întreprinzători, se efectuează deci și un eficient schimb de experiență. Urmează apoi vizitarea unei întreprinderi dintre cele mai bune. Se organizează și forma instructivă denumită "Studiul de caz".

Intrăm în economia de piață încet, dar sigur și deci formarea (învățarea) trebuie să fie continuă. E și natural, doar și schimbările, transformările sunt și ele mereu continue.

Cor. "Mes. Univ."

Convenție:

În "Mesager Universitar", numărul din aprilie 2003, corespondentul nostru relatează despre buna inițiativă a lui **Constantin Țuleanu**, șeful Catedrei "Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilație": elaborarea unei convenții de colaborare între UTM (catedra respectivă) și Universitatea "Politehnica", Timișoara, România (Catedra Instalații pentru Construcții).

Și iată că dl **Constantin Țuleanu** ne bucură cu o nouă inițiativă. De data aceasta – o convenție de colaborare între UTM și **Academia de Stat de Construcții și Arhitectură din Odesa**.

Convenția prevede un șir de momente foarte frumoase, dintre care menționăm:

- ambele instituții didactice vor stimula schimbul de cadre profesionale în domeniul tehnicii sanitare și protecției spațiului aerian;
- instituțiile date vor dezvolta mobilitatea reciprocă a studenților, precum și schimbul de literatură de specialitate;
- instituțiile semnate vor acționa pe direcția concordării tematicii pentru cercetări științifico-tehnice, vor organiza cercetări comune, vor perfecționa baza de laborator, vor stimula schimbul de informație tehnico-științifică.

Convenția e valabilă pentru 5 ani, dar poate fi prelungită în mod automat

pentru următorii 5 ani, dacă nici una din părți nu-și exprimă refuzul pentru colaborarea de mai departe.

Sigur că asemenea inițiative de a elabora convenții de colaborări atât în Est, cât și în Vest, precum a demonstrat dl **Constantin Țuleanu**, merită toată susținerea și cuvintele noastre sunt numai de laudă. Colaborarea ne dezvoltă sub toate aspectele!

Îndemnăm și alte catedre să urmeze asemenea exemple constructive.

Este necesar acum însă să dăm aici și semnăturile ce girează această frumoasă Convenție.

Pentru **Academia de Stat de Construcții și Arhitectură** semnează: dl **L. V. Mazurenko**, prof. univ., acad., rector; dl **V. F. Isaev**, decanul Facultății de Gospodărire a Apelor și Tehnică Sanitară; dl **O. N. Zaițev**, șeful Catedrei "Căldură, Ventilație și Protecție a Spațiului Aerian".

Pentru UTM semnează: dl **Ion Bostan**, prof. univ., dr. hab., acad., rector; dl **N. Grozavu**, decanul FUA; dl **Constantin Țuleanu**, șeful Catedrei "Alimentări cu Căldură și Gaze, Ventilație".

LA SENAT HOTĂRĂREA

Senatului UTM din 2 decembrie 2003

Bilanțul stagiilor de practică în a.u.2002-2003 și perspectivele organizării acestora în contextul planurilor noi de învățământ

Instruirea practică a studenților în UTM este o parte componentă a procesului de pregătire a cadrelor ingineresti, se realizează în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice, a formării deprinderilor practice la specialitatea aleasă, creării unor condiții favorabile de integrare mai rapidă a viitorilor absolvenți în activitatea de producție.

În conformitate cu planurile de studii în UTM se efectuează stagiile următoarele 3 tipuri de practică:

I. didactică:

- topografică (geodezie);
- geologică;
- de inițiere în specialitate;
- de biologie (IMPM).

II. de producție (tehnologică, de exploatare, de proiectare).

III. de diplomă (de documentare pentru proiectul de diplomă).

Pentru multe specialități planurile de învățământ nu prevăd practica didactică (toate specialitățile FRT, FE cu excepția specialității Termoenergetică, specialitățile Drept Patrimonial și Construcții Civile, Industriale și Agricole, tutelată de Catedra Construcții și Mecanica Structurilor).

În condițiile actuale defavorabile pentru alegerea bazelor de practică și de finanțare, catedrele organizează stagiile la un nivel satisfăcător, fiind nevoite să se limiteze în mare parte la întreprinderile din republică, ba chiar la realizarea unor stagiilor pe parcursul anului de studii. Se întreprind încercări de a revigora relațiile cu bazele de practică din statele CSI pentru a extinde arealul întreprinderilor și posibilitățile de a optimiza și îmbunătăți calitatea stagiilor practice a studenților.

Catedrele au încheiate contracte cu întreprinderi specializate dotate cu utilaj modern, dar, numărul de locuri fiind limitat, se mai recurge și la o modalitate de aranjare individuală a studenților, când aceștia contactează singuri diferite firme și organizații, care dau acordul lor în scris de a-i primi pentru stagiul practic.

Toate catedrele responsabile de desfășurarea stagiului practic al studenților au elaborate programele respective, asigură studenții cu Caiete ale stagiului de practică elaborate și difuzate centralizat de Departamentul Didactico-Metodic.

În anul de studii 2002-2003 la stagiul de practică au fost repartizați în total 5572 studenți la aproximativ 300 unități economice, dintre care în or. Chișinău – peste 5000 studenți, în localitățile republicii 437, peste hotare în România – 55, Ucraina – 17, Franța – 9, Rusia – 3, Italia – 1.

Nu s-au prezentat la stagiul de practică 9 studenți, până în prezent n-au susținut dările de seamă 119 studenți.

În același timp, se constată, că la catedrele în cauză mai există unele neajunsuri în organizarea și desfășurarea stagiului.

Astfel, în ultimii ani nivelul calității stagiului de practică a scăzut simțitor. De multe ori întreprinderile de profil, mai ales cele private, din diferite motive nu-și respectă obligațiunile fixate în contracte, iar uneori chiar refuză primirea studenților la practică. Sunt folosite slab bazele de practică din străinătate (România și țările CSI). Din cauza remunerării slabe, conducătorii de stagiul din partea întreprinderilor au o atitudine nepăsătoare față de studenții-stagiari. Durata actuală a stagiului de practică de 3 săptămâni pentru majoritatea specialităților este insuficientă. Majoritatea catedrelor folosește pentru organizarea stagiului indicații metodice vechi, când durata și conținutul practicii erau altele (FE, FRT, FIMM, FIU). La secția de redactare, editare și multiplicare a U.T.M. au fost editate indicații metodice pentru 14 specialități, multe catedre au aceste materiale didactice în formă electronică (FCIM, FIMCM).

În vederea consolidării pregătirii practice a studenților, ținând cont de importanța acestui segment al instruirii ingineresti, și reieșind din informația prezentată de prorectorul pentru instruirea practică, relații cu colegiile afiliate și probleme sociale dl **D. Ungureanu**, Senatul

HOTĂRĂȘTE:

1. Catedrele de profil și facultățile să acorde o atenție specială organizării și desfășurării stagiilor de practică, prevăzând în mod urgent, pe parcursul anului de studii curent, următoarele acțiuni:
  - 1.1. Asigurarea didactico-metodică a stagiilor: revizuirea programelor și elaborarea indicațiilor metodice (ghidurilor) pentru studenți, în conformitate cu structura propusă de Departamentul Didactico-metodic;
  - 1.2. Introducerea în planurile de studii a practicii de inițiere în specialitate;
  - 1.3. Majorarea duratei stagiilor de practică în noile planuri de învățământ, în corespundere cu importanța și specificul lor în pregătirea practică a specialiștilor;
  - 1.4. Extinderea arealului bazelor de practică, folosind acordurile de colaborare între catedre/facultăți și diferite unități economice cointeresate și în baza acordurilor bilaterale student-întreprindere;
  - 1.5. Să se prevadă și să se organizeze prezentarea și susținerea dărilor de seamă de către studenți imediat după finalizarea stagiilor, iar termenul limită de prezentare și susținere a dărilor de seamă de către studenți să se stabilească până la sesiunea intermediară din semestrul de toamnă;
  - 1.6. Să se prevadă în mod obligatoriu desfășurarea conferințelor de totalizare a rezultatelor stagiilor de practică;
  - 1.7. Să fie nominalizate din rândurile cadrelor didactice persoane responsabile de organizarea, desfășurarea și prezentarea dărilor de seamă anuale pentru stagiul practic al studenților de la specialitățile tutelate.
2. Departamentul Didactico-metodic să întreprindă măsuri suplimentare de organizare și dirijare a stagiului practic al studenților, prevăzând:
  - 2.1. Organizarea anuală în semestrul de primăvară a seminarelor metodice referitoare la organizarea stagiilor de practică;
  - 2.2. Elaborarea pe parcursul anului de studii curent a Regulamentului și Ghidului de organizare și desfășurare a stagiilor de practică;
  - 2.3. Supravegherea prezentării și generalizarea dărilor de seamă a catedrelor de profil pentru stagiile practice în termen de până la 1 noiembrie, anual;
  - 2.4. Participarea la conferințele dedicate totalizării rezultatelor stagiilor practice organizate de facultăți și catedre;
  - 2.5. Controlul și supravegherea executării de către catedre a responsabilităților legate de acest gen de activitate didactico-metodică;
  - 2.6. Elaborarea și coordonarea unui plan de pregătire și editare a materialelor didactice pentru studenți cu referire la stagiile practice;
  - 2.7. Supravegherea executării prezentei Hotărâri a Senatului de către facultăți și catedre, insistându-se asupra executării obligatorii și la timp a acestor prevederi.
3. Administrația UTM să susțină catedrele de profil în organizarea și desfășurarea stagiilor practice a studenților prin:
  - 3.1. Repartizarea între facultăți a surselor financiare prevăzute pentru stagiile de practică proporțional numărului de studenți și cu indicarea concretă a cheltuielilor pentru practica studenților;
  - 3.2. Majorarea finanțării stagiilor de practică pentru remunerarea sporită a conducătorilor de stagiul desemnați de întreprinderi, majorarea finanțării pentru delegarea studenților și conducătorilor practicii de la catedre.
4. Controlul îndeplinirii prezentei Hotărâri se pune pe seama prorectorului **D. Ungureanu**.

Președinte al Biroului
Senatului UTM,
acad. al AȘM prof. univ.
Ion Bostan

Secretar științific
al Biroului Senatului,
conf. univ. dr.
I. Drobenco

LA SENAT

**HOTĂRÂREA
Senatului UTM din 02.12.03**

Cu privire la decernarea premiilor Senatului pentru anul universitar 2002-2003 la compartimentele 2.1, 2.2, 2.3 și 2.7

În baza deciziei Comisiei de decernare a premiilor Senatului UTM și în baza discuțiilor pe marginea raportului prezentat de președintele Comisiei permanente a Senatului, prof. univ. I. Samusi, Senatul

HOTĂRĂȘTE:

1. A decerna premiile Senatului U.T.M. pentru anul universitar 2002-2003 la compartimentele 2.1, 2.2, 2.3 și 2.7 următorilor competitori:

Compartimentul 2.1 „Laureat al anului universitar 2002-2003 în domeniul activității didactice”

Numele, prenumele, titlul științific și didactic	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. Musteață Grigore, dr. conf. univ., decan	Cat. Enologie, FTMI	Premiul de <i>gradul I</i> , 3000 de lei și diplomă de gradul I
1. Ene Vladimir, șef catedră, dr. conf. univ.	Cat. Transport Auto, FIMM	Premii de <i>gradul II</i> , câte 1000 de lei și diplome de gradul II
2. Buzu Olga, dr., conf. univ.	Cat. EIEM, FCGC	
1. Mardare Igor, șef catedră, dr., conf. univ.	Cat. CPAE, FRT	Premii de <i>gradul III</i> , câte 500 de lei și diplome de gradul III
2. Zaporozjan Sergiu, dr. conf. univ.	Cat. Calculatoare, FCIM	
3. Romanovschi Lidia, lector superior	Cat. MTCT, FIU	
4. Ursu Victor, dr., conf. univ.	Cat. CFDP, FUA	

Compartimentul 2.2. „Laureat al anului universitar 2002-2003 în domeniul activității didactice începătoare”

Numele, prenumele, titlul științific și didactic	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. Subotin Iurie, dr. conf. inter.	Cat. Chimie, FTMI	Premiul de <i>gradul I</i> , 1000 de lei și diplomă de gradul I
1. Namolovan Ludmila, lector superior	Cat. PMMA, FCGC	Premii de <i>gradul II</i> , câte 500 de lei și diplome de gradul II
2. Lăpășuș Artur, asist. univ.	Cat. Telecomunicații, FRT	
3. Jardan Diana, lector asistent	Cat. TCTT, FIU	

1. Catruc Mariana, lector superior	Cat. TI, FCIM	Premii de <i>gradul III</i> , câte 300 de lei și diplome de gradul III
2. Cîlci Rafael, lector superior	Cat. EMI, FTMI	
3. Chiviriga Igor, lector asistent	Cat. UTI, FIMM	
4. Apreutesii Viorica, lector asistent	Cat. EME, FE	
5. Naval Daniela, lector superior	Cat. TMEC, FUA	

Compartimentul 2.3 „Cel mai bun manual (curs universitar) al anului 2002-2003”

Denumirea manualului	Catedra, facultatea	Gradul premiului
1. Comunicații prin fibre optice, manual. Autori: Șișianu Teodor, dr. hab., prof. univ. Șișianu Sergiu, dr. conf. univ. Lupan Oleg, lector superior	Cat. Microelectronică, FCIM	Premiu de <i>gradul I</i> , 3000 de lei și diplome de gradul I
1. Teoria probabilităților și elemente de statistică matematică, manual. Autori: Ciumac Pavel, dr. conf. univ. Ciumac Viorica, dr. Canada Ciumac Mariana, dr. SUA	Cat. Matematica, FIMM	Premii de <i>gradul II</i> , câte 1000 de lei și diplome de gradul II
2. Acționări hidraulice și pneumatice. Vol. II, manual Autori: Javăgureanu Vasile, prof., dr. ing. Iosif Bartha, prof., dr. ing. Universitatea Tehnică „Gh.Asachi”, Iași	Cat. UTS, FIMCM	
3. Tehnologia făinii și crupelor, manual Autori: Bălan Iurie, dr. conf. univ. Lupașco Andrei, dr. hab., prof. univ. Tarlev Vasile, dr. conf. univ. (0,25)	Cat. PATPC, FTMI	
Economie générale. Economie d'entreprise. Diplomatie économique, manual. Autor: Zgardan Nina, dr. conf. univ.	Cat. Limbi Moderne, FE	

1. Bazele teoretice ale electrotehnicii, ciclul de prelegeri. Autor: Poțing Arhip, dr. conf. univ.	Cat. BTE, FE	Premii de <i>gradul III</i> , câte 500 lei și diplome de gradul III
2. Procese și aparate de ardere a gazelor combustibile, material didactic. Autori: Țuleanu Constantin, dr. conf. univ. Tonu Valentin, dr. conf. univ.	Cat. ACGV, FUA	
3. Analiza volumetrică, ciclul de prelegeri. Autori: Cernega Larisa, dr. conf. univ. Amarii Veronica, dr., conf. univ.	Cat. Chimie, FTMI	
4. Economia și managementul mediului, manual. Autori: Sanduța Tatiana, dr., conf. univ. Usturoi Liubov, lector superior	Cat. EIEM, FCGC	
5. Calitatea și controlul calității produselor alimentare, manual. Autori: Banu Constantin, prof. univ. „Dunărea de Jos”, Galați Nour Violeta, prof. univ. „Dunărea de Jos”, Galați Vizereanu Camelia, șef lucrări univ. „Dunărea de Jos”, Galați Musteață Grigore, dr., conf. univ. U.T.M., FTMI Răzmeriță Doruleț, șef lucrări univ. „Dunărea de Jos”, Galați Rubțov Silvia, dr. conf. univ., UTM, FTMI	Cat. Tehnologia Conservării, FTMI	

Compartimentul 2.7. “Cel mai bun student al anului universitar 2002-2003”

Numele, prenumele	Grupa academică	Facultatea	Gradul premiului
1. Păduraru Ion 2. Rusnac Carolina, 3. Leah Viorica 4. Ciofu Andrei, 5. Rabota Natalia, 6. Ermurache Elena 7. Cebotari Erica, 8. Străistaru Olga 9. Ciobanu Anastasia	gr. EE 011 gr. IMT 991 gr. FI-991 gr. FI-001 gr. ILMA-996 gr. MTCȚ -991 gr. MIA-001 gr. GPA-001 gr. CCIA -001	FE FIMM FCIM FCIM FRT FIU FTMI FUA FCGC	Premii de gradul I, câte 700 de lei și diplome de gradul I
1. Oprea Diana, 2. Bernic Dmitrii, 3. Șchiopu Alexandru, 4. Angheluță Victor, 5. Ceauș Valeriu, 6. Florea Elena 7. Scripnic Ala, 8. Cociorva Ion 9. Meleca Leonid, 10. Burlac Cristina	gr. TEI-011 gr. MIF-991 gr. TI-991 gr. FI-001 gr. TLC-012 gr. MTCȚ 991. gr. MIA-992 gr. CFDP-991 gr. GPA-001 gr. EI 997	FE FIMM FCIM FCIM FRT FIU FTMI FUA FUA FCGC	Premii de gradul II, câte 500 de lei și diplome de gradul II
1. Chieș Bogdan, 2. Țolincă Constantin, 3. Arapan Alexandru, 4. Gangan Vladislav, 5. Sircu Galina, 6. Roșioru Constantin, 7. Zubcu Alexandru 8. Bortă Ion 9. Guțu Alexandru	gr. AEC-011 gr. IMT - 991 gr. C-991 gr. FI-991 gr. ILMA 004 gr. SOE-001 gr. SER-011 gr. TV-001 gr. ACGV 001	FE FIMM FCIM FCIM FRT FRT FTMI FUA	Pemii de gradul III, câte 400 de lei și diplome de gradul III

**Președinte al Senatului UTM,
acad., prof. univ. Ion Bostan**

**Secretar științific,
conf. univ., dr. Ion Drobencu.**

ȘTIRI DE LA FACULTĂȚI

Energetică

La Catedra de Electroenergetică lectorul Victor Pogora a susținut cu succes teza de doctor în științe tehnice în tema "Contribuții privind perfecționarea tăierii metalelor cu generatoare de plasmă cu electrod tubular din cupru".

Inginerie și Management în Mecanica

La Catedra "Utilaj tehnologic industrial" se află în stadiu de cercetare științifică două teme. Prima – "Tehnologii moderne cu consum redus de energie pentru păstrarea și transportarea fructelor și legumelor. Prelucrarea produselor alimentare", asupra căreia lucrează două grupuri de autori: Vasile Cartofeanu, șef catedră, conf. dr., Valentin Pisarenco, lector superior, Vladimir Dimitriev, conf. dr., Mircea Bernic, conf. dr., Semion Eftuhovici, conf. dr., Gheorghe Gorea, conf. Cea de-a doua temă – "Majorarea fiabilității tribologice a sistemelor mecanice" (conducător: Victor Mudreac, prof. univ., dr. hab.; elaboratori: Eduard Gălușcă, lector superior, Sergiu Dăntu, conf. dr., Igor Chiviriga, lector-asistent).

Inginerie și Management în Construcția de Mașini

La Catedra "Rezistența materialelor" au fost elaborate și se implementează cu succes 9 module speciale pentru studenții dotați, în cadrul cărora se predau discipline fundamentale. Modulele "Analiza tensorială", "Ecuatii diferențiale cu derivate parțiale", "Știința materialelor", "Termodinamica proceselor ireversibile" sunt predate de profesorii: Vasile Marina, prof. univ., dr. hab., Victor Balan, conf. dr., Alexandru Hagioglu, conf. dr., Natalia Sveatenco, conf. dr. Modulele respective sunt prevăzute pentru doi ani de studii și finalizează cu susținerea unui examen. Diplomele studenților care învață aici vor avea o anexă specială ce le va oferi facilități la angajarea în câmpul muncii.

Calculatoare, Informatică și Microelectronica

Senatul UTM a aprobat Regulamentul de funcționare a Centrului internațional de tehnologii moderne pentru studii și cercetare, fondat la Catedra de Microelectronica acum doi ani în baza rezultatelor pozitive ale activităților în cadrul proiectului TEMPUS-TACIS și în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Scopul Centrului: dezvoltarea activităților în cadrul proiectului – studii de masterat european. Directorul Centrului: Sergiu Șişianu, conf. dr. la catedra nominalizată.

Radioelectronica și Telecomunicații

În Laboratorul de Comutație al Catedrei "Telecomunicații" se montează o centrală telefonică digitală. Aceasta va permite instruirea studenților din anii III – V în lumina tehnologiilor moderne – a sistemelor de comunicații digitale.

Tehnologie și Management în Industria Alimentară

Specialiștii Catedrei "Procese și aparate. Tehnologia panificației și a produselor cerealiere" colaborează fructuos cu omologii lor de la prestigioasa Academie de tehnologii Alimentare din Federația Rusă în tema: "Uscarea produselor alimentare cu aplicarea metodelor electrofizice". Recent șeful catedrei dl Andrei Lupașco, prof. univ., dr. hab., a efectuat în acest scop o vizită de lucru la Moscova.

Cadastru, Geodezie și Construcții

La Catedra "Evaluarea imobilului, economic și management" a avut loc susținerea prealabilă a două teze de doctor în științe: Svetlana Albu – în tema "Managementul investițiilor reale în producție" și Ion Albu – "Analiza factorială asupra valorii de piață a imobilului locativ tipizat".

Industrie Ușoară

Facultatea a primit recent propunerea de colaborare din partea Institutului de Stat de Arte "Bernardino Dibetto" din Perugia, Italia în domeniul designului vestimentar. Contractul de colaborare prevede implicarea în activități cultural-didactice atât a cadrelor universitare, cât și a studenților din ambele instituții.

Urbanism și Arhitectură

Roman Kozlovski, absolvent al FUA, a devenit anul acesta lector-asistent la Catedra "Asigurări cu Caldură și Gaze. Ventilație" (ACGV). Dar între timp s-a angajat și într-un concurs organizat de Ministerul Educației și Cercetării al României, în care a obținut o bursă de studii aprofundate. Roman a și plecat la Universitatea Tehnică de Construcții din București (UTCB), unde, în cadrul Facultății de Instalații, va urma cursuri în domeniul "Confort și eficiență energetică".

Peste un timp Roman va reveni la catedra sa de la UTM pentru a întări rândurile didactice, de care are nevoie atât universitatea noastră, cât și societatea în ansamblu.

Facultatea a zecea

Senatul UTM în ședința sa din 2 decembrie 2003 a decis înființarea unei noi facultăți – a zecea la număr – în cadrul Universității Tehnice a Moldovei.

Facultatea de Economic și Business cu specialitățile și specializările: "Marketing", "Economie și Management Industrial", "Managementul firmei", "Relații Economice Internaționale", "Economie și Management în Construcții", "Evaluarea Businessului", "Contabilitate", "Contabilitate în Construcții", "Finanțele și Contabilitatea Firmei", "Economie și management în Comerț".

Conferința studențească

"Dimitrie Cantemir – 330 de ani de la naștere"

Anul 2003 se perindă sub semnul emblematic al personalității lui Dimitrie Cantemir, de la a cărui naștere în octombrie s-au împlinit 330 de ani.

Inclus în calendarul UNESCO în 1973 – la tricențenarul nașterii sale și în 1999 – la un alt tricentenar, acela al primei sale opere "Divanul", Dimitrie Cantemir, prin creația sa literară și științifică, ne prelungește, prin ani, dialogul spiritual cu popoarele lumii, promovând umanismul ca dominantă a paradigmei culturale și enciclopedismul, ca etalon al cunoașterii.

Bogata operă a lui Dimitrie Cantemir face dovada unui intelectual plurivalent, de factură enciclopedică, un adevărat deschizător de drumuri. Este precursor în etică, prin "Divanul" (1698), opera de morală creștină tradițională; în logică, în filozofie, în muzică, prin binecunoscutul "Tratat de muzică turcească" (1703); în geografie, prin "Descriptio Moldaviae" (1716), în orientalistă, prin "Istoria Imperiului Otoman" (1716), în istoria religiilor, prin "Sistemul religiei

mahomedane" (1722), în literatură, prin operele cheie "Istoria ieroglică" (1705). A alcătuit cea dintâi hartă modernă a Moldovei. A îndreptat istoriografia românească spre teme științifice și documentare moderne prin "Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor" (1717-1722).

Deci acest jubileu nu a putut fi trecut cu vederea de Catedra Științe Socio-Umane a UTM și la data de 23 octombrie 2003, în incinta facultății CIM, a avut loc conferința studențească. Au participat studenți de la toate facultățile UTM, prezentând o gamă largă de aspecte referitoare la viața gânditorului.

La conferință au participat și mulți profesori. Moderatoare a fost studenta Elena Zamșa. Studenții care s-au evidențiat, au fost premiați: **Locul I** – Tatiana Cornogolub, FCIM, Andrei Vasilache, FCGC; **Locul II** – Andrei Cociug, FUA; **Locul III** – Alecsandru Ursachi, FCIM, Marin Cazac, FCIM.

Vera GADARAG,
laborant superior la Catedra de
Științe Socio-Umane

Strategia bibliotecii

În noul context informațional și într-o perioadă de profunde schimbări Biblioteca UTM își axează strategia de dezvoltare pe modernizarea tuturor activităților sale. În condițiile creșterii rapide a numărului de publicații tradiționale și electronice, biblioteca este obligată să revizuiască principiile existente de constituire a colecțiilor și să elaboreze o nouă strategie de dezvoltare. Drept obiective și activități strategice sunt evidențiate:

- dezvoltarea și actualizarea resurselor informaționale și documentare în sprijinul curriculum-ului universitar, procesului științific și educațional UTM;
- implementarea unor forme noi de comunicare a resurselor documentare și informaționale;
- promovarea tehnologiilor și tehnicilor informaționale;
- orientarea beneficiarilor în utilizarea eficientă a surselor de informare și documentare
- eficientizarea participării Bibliotecii UTM în circuitul cultural-științific.

În acest context un eveniment important în viața Bibliotecii este instalarea stațiilor de accesare a catalogului electronic în sala de referințe și la filialele bibliotecilor la facultăți, astfel încât utilizatorii să poată căuta informația după nume autori, titluri, cuvinte cheie, tematică, cote de clasificare, ani de ediție, edituri, coduri de bară etc. În cadrul Zilelor de Informare, pe 23 decembrie, a avut loc deschiderea festivă a Catalogului Electronic (OPAC) pentru beneficiari (bloc 6, etaj 5, sala de referințe). Se lucrează asupra introducerii în retrospectivă a fișierelor și a creării bazelor de date proprii cu text integrat: a articolelor din ediții periodice intrate în colecție; a lucrărilor profesorilor UTM; a celor mai solicitate publicații. Acest fapt va realiza calitatea și coerența asigurării informaționale a proceselor de instruire.

Alt aspect al informatizării este legat de crearea paginii Web a bibliotecii, care ar permite accesarea catalogului din exteriorul rețelei locale (de pe orice calculator conectat la INTERNET).

Documentele tipărite vor continua să fie suportul principal în asigurarea informațională a proceselor de studiu și cercetare, însă formatul electronic câștigă din zi în zi mai mult teren și trebuie folosite oportunitățile acestui mod rapid de transfer al informației. În această ordine de idei Biblioteca UTM oferă acces prin INTERNET și pe CD la baze de date EBSCO, ce includ mai bine de 5000 titluri de reviste full-text și alte baze de date ale bibliotecilor din diferite țări (bl. 6, etaj 5, 513).

Zinaida Stratan,
director Biblioteca UTM

ANIVERSARI

AURELIU BUSUIOC - 75

Cunoscutul scriitor Aureliu Busuioc caută să răspundă așa, "mai pe scurt", despre cei 75 de ani ai săi la întrebările așa, "cam lungi", ale lui Leonid Busuioc, redactor-șef al gazetei UTM, jurnalist emerit RM și, precum a dat Dumnezeu, verișor de pe tată.

VALENTIN OLARU – 50

Dl Valentin Olaru, șeful Centrului de Calcul la FUA, membru al Comitetului sindical al UTM, a atins recent vârsta "primului jubileu". D-sa este un poet amator, poeziile sale (unele) văzând lumina tiparului și pe paginile "Mesagerului Universitar".

Pe lângă activitățile menționate, jubiliarul muncește asupra tezei de doctor în domeniul tehnologiilor informaționale. Este și un sportiv de performanță, practicând tenisul de masă și ocupând locuri premiante la Universiadele colaboratorilor.

Îi dorim colegului nostru sănătate și noi realizări!

Ion POCAZNOI,
Președintele comitetului sindical, colaboratori

Editor: Universitatea Tehnică din Moldova

(Tel. 32-55-01)

Reporter: Marina Romanciuc; Fotograf: Dorian Saranciuc

Materialele le puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa:

E-mail: mesager@adm.utm.md

Tiparul: "PRAG-3" SRL
Tel. 23-79-56, 23-79-58
com. 1804 tir. 1000 ex.